

Ammatillisen julkaisemisen yhteistyömahdollisuuksia?

Henni Laitala, julkaisuasiantuntija, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Eeva-Maria Suojärvi, julkaisuasiantuntija, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset ovat usein myös kustantajia ja julkaisevat vuosittain tuhansia ammatilliselle yleisölle tai viranomaisille suunnattuja julkaisuja: kirjoja, artikkeleita, oppimateriaaleja ja raportteja. Julkaisemisen tukipalvelut ovat osa esimerkiksi kirjastopalveluita, viestinnän palveluita tai tutkimuksen tuen palveluita. Ammatilliset kustantajat eivät ole samaan tapaan organisoituneita kuin tiedekustantajat, eikä ammatillisten julkaisujen vertaisarviointiin ole käytössä vertaisarviointiohjetta tai -tunnusta tieteellisten tapaan (vrt. Suomen tiedekustantajien liitto 2021; TSV 2020). Vertaisarvioinnin tavat eivät ole yhtä vakiintuneita kuin tieteellisten lehtien vertaisarvioinnissa. Esimerkiksi ammattikorkeakouluilla ei välttämättä ole organisaation ulkopuolista arvioijaa julkaisuprosessissa.

Ammattiyhteisöille ja päättäjille suunnattujen julkaisujen vertaisarvioinnin fokus myös poikkeaa tiedelehtien vertaisarvioinnista. Ammatillisiksi luokiteltujen julkaisujen tehtävä on OKM:n mukaan levittää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä ammatilliseen asiantuntijuuteen perustuvaa tietoa ammattiyhteisön käyttöön (Tiedonkeruun käsikirja 2024). Eli tiedon soveltaminen käytännön työhön on ensiarvoinen tavoite, joka pitäisi ottaa huomioon myös vertaisarviointia kehitettäessä. Tällöin esimerkiksi vertaisarvioinnin ”vertainen” on ko. aihealueen asiantuntija eikä välttämättä akateemisesti ansioitunut henkilö.

Tiiviimpi kansallinen yhteistyö voisi auttaa rakentamaan ammattiyhteisölle ja päättäjille suunnatuille julkaisuille laadunvarmistusmekanismia, joka toisi julkaisuille uskottavuutta ja ratkaisisi riippumattomuuteen liittyviä haasteita. Vastavuoroisuuden periaatteella toimiva verkosto tai arvioijapooli voisivat olla mahdollisia käytännön malleja. Julkaisemisen yhteistyö rakentuisi näin organisaation sisällä ja samalla uusien yhteyksien muodostuessa syntyisi mahdollisesti myös lisää yhteistyökumppanuuksia sekä -tilaisuuksia, jotka edistäisivät eri alojen ja organisaatioiden keskinäistä, ja myös niiden välistä, ammatillista keskustelua. Tämä malli olisi myös omiaan tiivistämään erilaisten ammatillisia julkaisuja julkaisevien organisaatioiden välistä yhteyttä.

Lähteet

Suomen tiedekustantajien liitto. 2021. Vertaisarviointi. Saatavilla: Vertaisarviointi | Tiedekustantajat viitattu 10.4.2025.

Tiedonkeruun käsikirja. 2024.

TSV. 2020. Tunnus vertaisarvioituille tiedejulkaisuille. 2020. Saatavilla: Tunnus vertaisarvioituille tiedejulkaisuille | tsv.fi viitattu 10.4.2025.

Kuulisimme mielellämme ajatuksiasi aiheesta. Vastaa kyselyyn:

